



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Arnoldi Corvini à Belderen J. U. D. Jus Canonicum, Per Aphorismos Strictim Explicatum

Corvinus van Beldern, Arnold

Amstelodami, 1663

Fide instrumentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10591

narius, miles, qui cum Magistratu abest, aut cui venire non licet; *d. c. ult. §. in viii.* publicanus, qui exercitui præbendum conduxit, *d. c. ult. §. publicani.* Episcopus, *c. 9. testimonium. §. nec honore. II. qu. 1.* Clericus, aliaque Ecclesiastica persona. *c. 38. statutum. in fin. 2. qu. 6.*

Quæ tamen personæ, si aliter de veritate constare nequit, ad testimonium vel coram iudice evocatæ, vel coram persona ad illas missa, *c. si qui testium. 8. de testib. & attest. dicendum, cogi possunt. c. super. 3. c. pervenit. 4. hic.*

Cavendum tamen, ne temerè, & nisi exigente causa, testes evocentur, *c. statutum. II. §. pro ferendo. de rescript. in 6. & ut sumtus evocandis à producente dentur; alioquin enim venire non tenentur. d. c. statutum. §. pro ferendo. vers. sed nec tunc. c. fin. §. liberti testes. 4. qu. 2.*

Qui testes testimonium dicere, vel ad examen venire impediunt, puniendi sunt. *c. cum causam. 37. §. quod si forte. & c. constitutis. 46. de testib. & attestat.*

De fide instrumentorum.

TIT. XXIX.

Testium & instrumentorum probationes in exercendis litibus æquiparantur: *l. in exercendis. 15. C. hic.* imo interdum, sed latâ significatione, instrumentorum appellatione testes continentur. *c. pervenit. 4. de testib. cog. c. forus. 10. de verb. signif. in stricta, sunt diversa. c. cum Ioannes. 10. hic. c. II. forte. in fin. 23. qu. 4.*

In hac significatione *Instrumenta* accepta, sunt scripturæ rei controversæ fidem facientes.

Sunt vel *publica*, vel *privata*.

Publica dicuntur, quæ à publicis personis (ut Notariis.) *c. quanquam. 2. de usur. in 6. c. illud. II. de presunt. confecta; c. 2. hic.* quæ sigillo aliquo publico, ut Episcopi, *c. post cessionem. 7. de probat. c. 20. cura. II. qu. 3.* Capituli, *c. 5. de probat. c. in nomine Patris. I. fin. dist. 73.*
Principis

Principis secularis, *c. cum dilectus. 9. hic.* sunt signata; *c. scripta. 2. hic.* quæ auctoritate Magistratus interveniente publicata, *c. G. perpetuus. 12. hic. l. publicati. 2. ubi Dd. C. de testam.* quæ à scribente, licet privato, & duobus testibus, subscripta; *c. 1. de testib. & attest. c. quoniam contra. 11. de probat.* (sed hæc vim instrumentorum publicorum tantum habent, dum testes vivunt; *c. 2. hic.*) quæ ex archivis publicis extracta, *c. ad audientiam. 13. de prescript. c. 1. pervenit. 30. qu. 1.* Imo omnis scriptura, cui de jure vel speciali consuetudine creditur. *d. c. cum dilectus. 9. hic.*

Privata instrumenta sunt, quæ auctoritate privatâ fiunt à privatis personis, nullis adhibitis testibus: ut sunt rationes, privatæ annotationes, apochæ, antapochæ, epistolæ, cautiones.

Hæc per se non probant; nisi contra scribentem, & non inficiantem, *l. 26. §. fin. ff. de pos. l. as. & Bart. in l. admonendi. ff. de jurejur.* aut eum qui ea acceptavit, *Lanfr. in c. quoniam. ad verb. instrument. num. 50. de probat.* aut nisi subscriptione testium, vel contrahentium, vel vetustate temporis, vel judiciariâ cognitione sint roborata. *Bald. in rubr. C. hic. num. 44. & 45.*

Illa, si coram iudice facta, plenam fidem faciunt; ut nulla in contrarium probatio admittatur. *l. in hac. 30. in fin. C. de donat. l. census. ff. de probat.* si à Notario facta, itidem plenam fidem faciunt, si omnia solennia in eorum confectione observari solita intervenerint: ita tamen ut probationem in contrarium admittant. *l. cum precibus. 18. C. de probat. Novell. 73. cap. 5. c. cum Iohannes. 10. hic. c. ad audientiam. 13. de prescript.*

Solennia ea sunt: Invocatio nominis Domini, anni ejusdem indictio, dies, contractus, nomen Imperatoris, vel Papæ, vel Regis, locus, testes, nomen & signum Notarii: *Specul. de instr. edit. §. 2. in princ.* Non subscriptio & subscriptio contrahentium & testium. *Panorm. & Innoc. in c. 1. de his qua sunt. 3. Pralat. sine conf. Capit.*

Quæ

Quæ si observata, faciunt instrumento plenam fidem; Si sint authentica, non si exempla: *c. 1. hic.* (Nisi auctore Iudice; *c. fin. eod.* aut ab eodem Notario, qui authentica confecit, eo animo fuerint scripta, ut perinde ac authentica valerent. *Dd. per c. dudum. 20. de convers. conjug.*) Si integra, non cancellata, innovata, rasa, suspecta. *c. ex literis. 3. c. inter dilectos. 6. hic. c. licet. 5. de crim. fals. c. cum venerabilis. 7. §. sed part. de relig. dom. c. cum olim. 12. & 14. de privileg.*

Produci debent instrumenta regulariter post litem contestatam. *Mins. ad c. 1. num. 41. de probat. ratio in c. quoniam. in princ. ut lite non contest.* possunt usque ad conclusionem in causa; *c. cum dilectus. 9. hic. ratio in c. pastoralis. 5. de caus. propr. & possess. c. auditis. 8. de procur. non post, si causa sit profana; ut in d. c. cum dilectus. omnino, secundum aliquos, si beneficialis. Hostiens. ad c. ad petitionem. de accusat. c. lator. 7. c. consanguinei. 11. de sent. & re jud. ratio in Clem. sape. de verb. signif.*

Fieri debet productio iudici, coram quo litigatur; sed & ex causa alii; *c. accepimus. 4. hic. in loco tamen congruo & securo; d. c. accepimus. c. 20. hortamur. 3. qu. 9. c. ex parte. 47. de appellat. c. accedens ad. 4. ut lite non cont.*

Eduntur instrumenta, interdum, si producenti ita videatur, non in totum, sed in tantum quoad causæ convenit. *c. contingit. 5. in fin. hic.*

Reus non tenetur Actori instrumenta sua edere, vel in iudicio contra se proferre; *c. ult. §. qui intendit. 4. qu. 3. c. 1. de probat. nisi forsan ea sint communia. c. G. perpetuus. 12. hic.*

Si instrumenta, non cum Actore communia, in iudicio producat, quibus uti vult, ea Actori edere tenetur; ut & vicissim ei Actor. *secund. Gl. in d. c. G. perpetuus.*

Qui contraria duo instrumenta in iudicio profert, sibi fidem invicem derogantia, neutro probat. *c. imputari. 13. ubi*

ubi Gloss. verb. contrarius. hic. c. cum inter. R. 16. de election.

Nec quis probat instrumentis quantumvis publicis & sigillatis, quorum literæ legi non possunt, ut non valeat intelligi, quid in eis fuerit scriptum. *c. inter dilectos. 6. hic.*

Possunt instrumenta, contrariis testibus, sed pluribus & honorabilioribus, quam in instrumentis scriptis, refelli: si quidem agatur de facto recenti; *c. ex tenore. 35. de testib. c. cum Ioannes. 10. hic. non si de antiquo. c. un. ut Eccles. benef. fin. dim. Vid. qua ad hunc titulum diximus in Aphorismis ad Digesta, & maximè in Enarrat. Codicis dicemus.*

De Præsumtionibus.

TIT. XXX.

Sequitur de præsumtionibus, quia ex quandoque probationem faciunt, & Iudicem in formanda sententia instruunt. *c. literas. 14. & tot. tit. hic.*

Est præsumptio, probabilis conjectura ex certo signo proveniens, quæ alio non adducto, pro veritate habetur. *Alciat. tract. de præsumt. in princ. part. 3. incipit, Veniamus. num. 1.*

Est, secundum Canones, quadruplex: *Temeraria, Probabilis, Violenta, Necessaria. c. adferte. 2. c. literis. 12. c. literas. 14. hic.*

Temeraria est, ex causis levibus proficiscens vana hominis opinio. Dant Canones exemplum in Presbytero mulierem amplexante; Et dicunt, temerè judicare quem, illud illum ex libidine facere, cum benedicendi, vel ad pœnitentiam exhortandi gratiâ id facere eum præsumptio fit. *c. 14. abst. 11. qu. 3. c. in scripturis. 8. dist. 96.* Tales etiam in foro olim fuerunt præsumptiones & indicia ex aqua frigida, fervente, zeli, ferro candente, duellis, sorte; quas Pontifices, & piissimè, utpote fallacia, sustulerunt. *c. 22. monachiam. 2. qu. 4. c. 2. & c. fin. de purg. vulg. c. ex tuarum. 8. de purg. can.*

Ea